

กระทู้ถามที่ ๑๒๐๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๖

เรื่อง บทบาททางการค้าและการบริการคนไทยของกระทรวงการต่างประเทศที่อยู่ในต่างประเทศและภายในประเทศ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

การส่งออกเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะผลผลิตที่ส่งออก กระทรวงการต่างประเทศควรจะมีบทบาทช่วยเหลือได้เป็นอย่างดี จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงการต่างประเทศมีเจ้าหน้าที่อยู่เกือบทุกประเทศจะสามารถช่วยเหลือในการส่งออกได้อย่างไรบ้าง

๒. กระทรวงการต่างประเทศจะช่วยเหลือให้มีงานด้านการบริการ การตลาด การประชาสัมพันธ์ และการประสานงาน เพื่อให้ชาวต่างชาติและคนไทยได้รับความสะดวกในการขายสินค้าอย่างไรบ้าง

๓. ความสัมฤทธิ์ผลดังกล่าวในข้อ ๑ - ๒ ได้ผลเป็นอย่างไร เป้าหมายอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๔. การบริการเพื่อช่วยเหลือคนไทยในการติดต่อกับสถานที่ต่างๆ ทั้งภายในประเทศ และที่ต้องทำการติดต่อกับต่างประเทศ ในประเทศนั้นจะดำเนินการอย่างไรบ้าง เพื่อให้คนไทยได้รับความสะดวก

ขอให้อตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดลพบุรี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๒๐๑ ร.

ของ นายนิยม วรรณปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี
เรื่อง บทบาททางการค้าและการบริการคนไทยของกระทรวงการต่างประเทศ
ที่อยู่ในต่างประเทศและภายในประเทศ

ข้าพเจ้า นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ขอตอบคำถาม
ของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำถาม กระทรวงการต่างประเทศมีเจ้าหน้าที่อยู่เกือบทุกประเทศ จะสามารถช่วยเหลือในด้าน
การส่งออก การบริการ การตลาด การประชาสัมพันธ์และการประสานงาน เพื่อให้ชาวต่างชาติและคนไทย
ได้รับความสะดวกในการขายสินค้าได้อย่างไรบ้าง ความสัมฤทธิ์ผลได้ผลอย่างไรบ้าง

ตอบคำถาม

กระทรวงการต่างประเทศซึ่งมีสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก
มีบทบาทในการช่วยเหลือการส่งออก รวมทั้งงานด้านการบริการ การตลาดการประชาสัมพันธ์และ
การประสานงาน เพื่อให้ชาวต่างชาติและคนไทยได้รับความสะดวกในการขายสินค้า โดยดำเนินการดังนี้

๑. การให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ประเทศไทยทั้งในด้านสินค้า การลงทุน การท่องเที่ยว
แก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นงานประจำที่กระทรวงการต่างประเทศ/สถานเอกอัครราชทูต/
สถานกงสุลใหญ่ ให้บริการโดยผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่

๑.๑ การแจกเอกสารเผยแพร่ของภาคราชการและเอกชนไทย อาทิ เอกสารเผยแพร่ของ
กรมส่งเสริมการส่งออก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ททท. เป็นต้น

๑.๒ ให้บริการข้อมูลโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกระทรวงการต่างประเทศ
www.mfa.go.th และผ่าน website ของสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ประจำประเทศต่างๆ

๑.๓ การให้บริการตอบข้อซักถามทางโทรศัพท์

๒. การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสทางธุรกิจ在不同ประเทศ ให้แก่นักธุรกิจและประชาชน
ไทยทั่วไปได้รับทราบ อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านสินค้าประเภทต่างๆ ที่บริษัทเอกชน
ต่างประเทศแจ้งผ่านสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ ข้อมูลการเปิดประมูลก่อสร้าง在不同ประเทศ
ข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบด้านการค้าการลงทุนของต่างประเทศ โดยกระทรวงการต่างประเทศนำข้อมูล
เหล่านั้นเผยแพร่ให้แก่ผู้ส่งออกไทยทางสื่อมวลชนต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน (คอลัมน์กรีดเศรษฐกิจ
นักการทูต) และหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ (คอลัมน์ Hotline ตลาดต่างแดน) และผ่าน website
ของกระทรวงการต่างประเทศ ที่หมวดบัวแก้วบริการธุรกิจ (www.mfa.go.th/bdu)

๓. การช่วยแก้ไขปัญหาสินค้าส่งออกของไทยในต่างประเทศ อาทิ การแก้ไขปัญหาสารตกค้างในกุ้ง/ไก่ที่ถูกห้ามนำเข้าตลาดสหภาพยุโรป การแก้ไขปัญหาสาร GMO ในปลากระป๋องในกลุ่มตลาดตะวันออกกลาง การแก้ไขปัญหาการห้ามนำเข้าข้าวของกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา เป็นต้น ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตประจำประเทศต่างๆ เป็นหน่วยงานสำคัญในการเจรจาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศ

๔. การดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการส่งออกสินค้าไทย อาหารไทยและการท่องเที่ยว โดยสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ จัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ได้แก่

- การจัดงาน Thai Food Festival โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว และสถานกงสุลใหญ่ ณ นครโอซากา
- การร่วมงาน Dubai Shopping Festival โดยสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองดูไบ
- การร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติที่จิตตะกอง โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงธากา
- การจัดงานขายสินค้าไทยที่นครโฮจิมินห์ โดยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครโฮจิมินห์
- การจัดงาน Thai Food and Culture Festival ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๖ ที่เมืองเจนไนและบังกาลอร์ ประเทศอินเดีย โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงนิวเดลี
- การจัดงานเทศกาลอาหารและสินค้าไทย โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบิร์น
- การจัดงาน Thailand Festival โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ บันดาร์ เสรี เบกาว์
- การจัดงานแสดงสินค้า อาหารและวัฒนธรรมไทย โดยสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู
- การร่วมงาน Penang International Food and Fruit Festival โดยสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปีนัง
- การจัดงาน Thailand Festival in Korea 2003 โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล
- การจัดงานสัปดาห์อาหารและวัฒนธรรมไทย โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส
- การจัดงานเทศกาลอาหารและวัฒนธรรมไทย โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอน
- การจัดงานแสดงสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว

นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ ยังได้ดำเนินโครงการจัดคณะนักธุรกิจต่างประเทศเดินทางเยือนไทย เพื่อพบปะนักธุรกิจไทย และเยี่ยมชมงานแสดงสินค้าไทย เช่น การนำคณะนักธุรกิจจากคูเวต โอมาน เม็กซิโก สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี บุर्กินาฟาโซ นอร์เวย์ ซาอุดีอาระเบีย ฯลฯ ซึ่งในการเยือนแต่ละครั้งช่วยให้นักธุรกิจต่างชาติได้รับข้อมูลด้านศักยภาพเศรษฐกิจของไทย และส่งเสริมการเจรจาการค้าการลงทุนระหว่างภาคเอกชนโดยตรง

ความสัมฤทธิ์ผลในการส่งเสริมการส่งออกของไทย

๑. ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของกระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตไทย มีเป้าหมายในวงกว้าง ซึ่งได้รับความสนใจจากนักธุรกิจและประชาชนทั่วไป โดยได้รับการสอบถามและขอทราบรายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ

๒. การช่วยแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทไทยและการผลักดันการส่งออกสินค้าไทย ที่ดำเนินการโดยสถานเอกอัครราชทูตจนประสบผลสำเร็จ ได้แก่

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์ เจรจาให้สหภาพยุโรปยกเลิกการห้ามนำเข้ากุ้ง/ไก่ จากไทย

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงริยาด เจรจาให้ซาอุดีอาระเบียยกเลิกการห้ามนำเข้าปลาหูฉลามจากไทย ซึ่งส่งผลให้ประเทศต่างๆ ในตะวันออกกลาง อาทิ คูเวต อียิปต์ ยกเลิกการห้ามนำเข้าปลาหูฉลามไทยเช่นกัน

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ผลักดันการนำเข้ามังคุดสดสู่ตลาดญี่ปุ่น

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวลลิงตัน ผลักดันการนำเข้าสับปะรดและมะม่วงจากไทยสู่ตลาดนิวซีแลนด์

- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเม็กซิโก เจรจาให้เม็กซิโกยกเลิกการห้ามนำเข้าข้าวไทย

๓. กิจกรรมโครงการของสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ ในการจัดงานเทศกาลต่างๆ ประสบผลสำเร็จโดยมีผู้เข้าชมงานเพิ่มขึ้นทุกปี และมีการขยายร้านจำหน่ายอาหาร/ผลไม้ไทย รวมทั้งสินค้า OTOP จากไทย และได้รับการเรียกร้องจากนักธุรกิจไทยและชาวต่างประเทศที่เข้าร่วมงานให้มีการจัดเป็นประจำทุกปีเพื่อให้เกิดการต่อเนื่อง และจัดเป็นเทศกาลประจำปีของท้องถิ่น

อุตสาหกรรมอาหารฮาลาล ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ มีผู้บริโภคชาวมุสลิมกว่า ๒ พันล้านคนทั่วโลก กระทรวงการต่างประเทศจึงดำเนินโครงการส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของไทย สำหรับปี ๒๕๕๖ กระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินโครงการจัดคณะผู้แทนไทยเยือนประเทศที่มีศักยภาพสูงในการเป็นตลาดส่งออกอาหารฮาลาลของไทย ภายใต้ “โครงการส่งเสริมอาหารฮาลาล” รวม ๔ โครงการ ดังนี้

๑. การส่งเสริมอาหารฮาลาลในประเทศอิหร่านและสหรัฐอเมริกา (๑๓ - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖) นำโดยนายเด่น โต๊ะมีนา สมาชิกวุฒิสภา และรองประธานคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลเป็นหัวหน้าคณะผู้แทน ซึ่งคณะได้เข้าพบหารือกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงทั้งภาครัฐและเอกชน

ที่เกี่ยวข้องทั้งของอิหร่านและสหรัฐอเมริกา การสำรวจสภาพความต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภค ทำให้ได้รับทราบว่า อาหารไทยมีศักยภาพในการส่งออกในตลาดตะวันออกกลาง โดยการใช้อิหร่านเป็นฐานในการส่งออกต่อไปยังประเทศอื่นๆ ในตะวันออกกลาง แอฟริกา และกลุ่มเครือรัฐเอกราช (CIS)

๒. การส่งเสริมอาหารฮาลาลในประเทศชูดานและจิบูตี (๑๑ - ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖) นำโดย อธิบดีกรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา กระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะ เพื่อสำรวจศักยภาพและช่องทางการขยายตลาดอาหารฮาลาลในประเทศแอฟริกาทั้งสองประเทศ

๓. การส่งเสริมอาหารฮาลาลในกลุ่มประเทศ CIS ได้แก่ คาซัคสถานและอุซเบกิสถาน (๑๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖) โดยมีนายสันติ บางอ้อ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลเป็นหัวหน้าคณะ เพื่อศึกษาสภาพตลาดและความต้องการของผู้บริโภค ในประเทศมุสลิมที่มีศักยภาพสูงทั้งสอง

๔. การส่งเสริมอาหารฮาลาลในประเทศอียิปต์ (๒๓ - ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖) นำโดย ฯพณฯ วันมูหะมัดนอร์ มะทา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การสร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลของไทยต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของอียิปต์

บทบาทและหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศดังกล่าว เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การส่งออกสินค้าของไทยไปสู่ประเทศต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เป็นบทบาทและหน้าที่เสริมอยู่เบื้องหลังเพื่อให้การส่งออกของประเทศมีช่องทางและโอกาสที่แจ่มใสมากขึ้น

การส่งเสริมบทบาททางการค้าและธุรกิจให้แก่ธุรกิจของไทยผ่านหน้าเว็บไซต์

จากการที่กระทรวงการต่างประเทศได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมบทบาททางการค้าและธุรกิจให้แก่ธุรกิจของไทยผ่านหน้าเว็บไซต์ <http://www.mfa.go.th/bdu> เพื่อเป็นศูนย์กลางให้สถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่ไทยทั่วโลก นำข่าวและช่องทางทางการค้าในแต่ละประเทศมาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่ธุรกิจไทยได้พิจารณา

ตัวอย่างการดำเนินการของกระทรวงการต่างประเทศได้ส่งผลที่เป็นรูปธรรม อาทิ นายสุพจน์ ธีระเกาศัลย์ เอกอัครราชทูต ณ กรุงอาบูดาบี ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รายงานช่องทางและโอกาสเกี่ยวกับโครงการกำจัดขยะและลู่ทางธุรกิจในชูดาน โดยบริษัท Sayed Suliman Sayed International Marketing & Development Consultant ณ กรุงอาบูดาบี ให้แก่กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการต่างประเทศได้นำข้อมูลดังกล่าวเผยแพร่ในเว็บไซต์และคอลัมน์ “เกร็ดเศรษฐกิจนักรทูต”

ซึ่งตีพิมพ์ในหนังสือมติชนฉบับวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ หน้าที่ ๘ ซึ่งโครงการนี้ได้รับความสนใจจากบริษัท A.M.C. Number One Co., Ltd. ของประเทศไทย และบริษัท ฯ ได้ติดต่อไปยังบริษัท Sayed Suliman Sayed International Marketing & Development Consultant แสดงความสนใจต่อโครงการกำจัดขยะในชุมชน และได้เชิญนาย Sayed Suliman Sayed ประธานบริษัท ให้เขียนไทยเพื่อหารือในรายละเอียด ซึ่งนาย Sayed ได้ตอบรับในหลักการที่จะเขียนไทยเพื่อหารือถึงโอกาสการลงทุนและความร่วมมือทางธุรกิจกับบริษัทของไทยแล้ว

กรณีโครงการกำจัดขยะในชุมชนนี้ เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการเชิงรุกของกระทรวงการต่างประเทศในด้านการส่งเสริมการค้าของไทยในประเทศต่างๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ และกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการอย่างสม่ำเสมอตลอดมา

คำถาม การบริการเพื่อช่วยเหลือคนไทยในการติดต่อกับสถานที่ต่างๆ ทั้งภายในประเทศและที่ต้องทำการติดต่อกับต่างประเทศ ในประเทศนั้น จะดำเนินการอย่างไรบ้างเพื่อให้คนไทยได้รับความสะดวก

คำตอบ

บทบาทด้านการบริการคนไทยที่เกี่ยวกับด้านกงสุล

๑. การให้บริการรับรองเอกสารที่เกี่ยวกับการค้า หรือการส่งออก ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องของกงสุลชาติและนิติกรณ์

๒. การให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการออกวีซ่าให้คนต่างชาติเข้ามาติดต่อค้าขายหรือส่งออกสินค้าไทย ซึ่งเป็นเรื่องของกองตรวจลงตราและเอกสารเดินทางคนต่างด้าว การอำนวยความสะดวกในการออกหนังสือเดินทางไทยให้แก่นักธุรกิจไทยที่จะเดินทางไปเจรจา หรือติดต่อการค้าหรือการส่งออกซึ่งเป็นเรื่องของกองหนังสือเดินทาง

๓. งานคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ ต้องประสานกับกระทรวงแรงงานเกี่ยวกับการเปิดตลาดแรงงานใหม่ใน ๕ สาขาอาชีพ คือ พนักงานนวดแผนไทย พนักงานนวดด้วยน้ำมัน ผู้ประกอบอาหารไทย แม่บ้านทันสมัย และพนักงานดูแลเด็กและผู้สูงอายุ ซึ่งกองคุ้มครอง ฯ ได้มีบทบาทในการดำเนินการ ดังนี้

- ได้ร่วมกับกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ ทำความตกลงร่วมมือกันในการเปิดตลาดแรงงานไทยใน ๕ สาขาอาชีพ ดังกล่าว

- ได้ประสานกับสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ ของไทยทั่วโลก ขอข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงานในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะใน ๕ สาขาอาชีพดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลใช้ในการเปิดหรือขยายตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศ และได้ประสานข้อมูลดังกล่าวให้กระทรวงแรงงานทราบ

- ได้ประสานกับกระทรวงแรงงานในการผลักดันให้มีหลักสูตรฝึกอบรมแรงงานไทยใน สาขาอาชีพดังกล่าวให้มีมาตรฐาน โดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมอาหารไทย ซึ่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้รับรองหลักสูตรดังกล่าวแล้ว

- ได้ประสานกับกระทรวงแรงงานในการจัดส่งคณะไปทดสอบและฝึกอบรมพ่อครัว แม่ครัว อาหารไทยในต่างประเทศ โดยระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๒ กันยายน ๒๕๔๖ ได้ประสานกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน ในการประชาสัมพันธ์ให้คนไทยในเยอรมันทดสอบและฝึกอบรมหลักสูตรพ่อครัวอาหารไทย จัดเตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการทดสอบและฝึกอบรม ซึ่งการทดสอบและฝึกอบรมหลักสูตร อาหารไทยดังกล่าวจะจัดทำในประเทศออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ ๕ - ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๖ และสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศต่อไป

ความสัมฤทธิ์ผล

การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าว และการส่งคณะไปทดสอบและฝึกอบรมดังกล่าว จะช่วย ในการขยายตลาดพ่อครัวไทยในต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้มีการขยายการส่งออกผลิตภัณฑ์ ที่ใช้ในการประกอบอาหารไทยในต่างประเทศมากขึ้น ขณะนี้ในบางประเทศยังมีปัญหาอุปสรรคในการ นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการประกอบอาหารไทยและการขอวีซ่าให้พ่อครัวและหมอนวดแผนไทยเข้าไป ทำงาน ซึ่งสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ ในประเทศต่างๆ จะเจรจากับทางการของประเทศนั้นๆ ในการแก้ปัญหาต่อไป

๔. งานสัญญาติและนิติกรรม ได้แก่ งานทะเบียนราษฎรและทะเบียนครอบครัวของคนไทยใน ต่างประเทศ และเรื่องอื่นๆ ตลอดจนการดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศในกระบวนการ ยุติธรรมและได้มีการปรับปรุงระบบการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนราษฎรและทะเบียนครอบครัว จากการจัดเก็บ โดยเอกสารเป็นการจัดเก็บโดยระบบบันทึกข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์และได้แจกจ่ายแผ่นบันทึกข้อมูล ไปยัง สอท./สกง. ทุกแห่ง เพื่อเป็นการสะดวกแก่ประชาชนที่จะขอเข้าตรวจค้นข้อมูลของตนเอง

กองสัญญาติฯ ได้ให้บริการด้านการรับรองเอกสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชน นำเอกสารของทางราชการไทยหรือเอกสารจากต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้กับหน่วยงานในประเทศไทย ซึ่งการรับรองดังกล่าวมีเป็นจำนวนมาก ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ถึงสิงหาคม ๒๕๔๖ ได้ให้ การบริการ ดังนี้

ผู้ยื่นคำร้อง	๑๗๐,๐๗๐ ราย
จำนวนเรื่องที่ขอนิติกรรม	๔๒๒,๕๗๘ ฉบับ
รายได้ทั้งสิ้น	๔๖,๕๕๕,๕๒๔ บาท

สำหรับการปรับปรุงเกี่ยวกับการให้ความสะดวกแก่ผู้มาขอรับบริการในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาคือ

- นำระบบการส่งกลับทางไปรษณีย์มาเริ่มบริการ ทำให้ประชาชนไม่จำเป็นต้องมารับคืนเอกสารด้วยตนเอง

- จัดทำตัวอย่างการแปลเอกสารของทางราชการต่างๆ จำนวน ๓๒ แบบ เพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชน และบรรจุไว้ใน Website ของกระทรวง ฯ

๕. การให้บริการด้านหนังสือเดินทาง

กองหนังสือเดินทางจัดบริการหนังสือเดินทางแก่ประชาชนที่กองหนังสือเดินทาง กรมการกงสุล สำนักงานหนังสือเดินทางชั่วคราว ปิ่นเกล้า และบางนา สำนักงานหนังสือเดินทางชั่วคราว สงขลา ขอนแก่น และเชียงใหม่ และประสานการให้บริการกับสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยทั่วโลก และสามารถให้บริการหนังสือเดินทาง ดังนี้

กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ - สิงหาคม ๒๕๔๖

- หนังสือเดินทางทูต	จำนวน	๒,๑๔๘ เล่ม
- หนังสือเดินทางราชการ	จำนวน	๔๑,๒๖๖ เล่ม
- หนังสือเดินทางยกเว้นค่าธรรมเนียม	จำนวน	๑๘,๕๘๓ เล่ม
- หนังสือเดินทางธรรมดาประเภท ๓๒ หน้า ในประเทศ	จำนวน	๑,๖๓๓,๒๑๑ เล่ม
- หนังสือเดินทางธรรมดาประเภท ๓๒ หน้า ในต่างประเทศ	จำนวน	๕๕,๕๐๕ เล่ม
- หนังสือเดินทางธรรมดาประเภท ๖๔ หน้า ในประเทศ	จำนวน	๑๖,๒๑๖ เล่ม
- หนังสือเดินทางธรรมดาประเภท ๖๔ หน้า ในต่างประเทศ	จำนวน	๑,๐๘๖ เล่ม
- หนังสือเดินทางฮัจญ์ - พระ	จำนวน	๑๕,๑๘๔ เล่ม
- ต่ออายุหนังสือเดินทางธรรมดาในประเทศ	จำนวน	๒๓๔,๐๑๓ เล่ม
- ต่ออายุหนังสือเดินทางธรรมดาในต่างประเทศ	จำนวน	- เล่ม
- แก้ไขหนังสือเดินทางในประเทศ	จำนวน	๑๖๔,๒๐๐ เล่ม
- แก้ไขหนังสือเดินทางในต่างประเทศ	จำนวน	- เล่ม

รวมจำนวนการให้บริการหนังสือเดินทางธรรมดาทั้งสิ้น จำนวน ๒,๑๘๕,๘๑๒ เล่ม
รวมรายได้จากการให้บริการหนังสือเดินทางธรรมดาทั้งสิ้น ๑,๕๗๖,๗๗๕,๖๐๐ บาท
การปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง

กองหนังสือเดินทางได้จัดทำระเบียบกระทรวงการต่างประเทศ ว่าด้วยการออกหนังสือเดินทาง พ.ศ. ๒๕๕๕ แทนระเบียบปฏิบัติในการออกหนังสือเดินทาง พ.ศ. ๒๕๒๖ เนื่องจากข้อกำหนดของระเบียบฉบับเดิมไม่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติในการให้บริการหนังสือเดินทางในปัจจุบัน ขณะที่ระเบียบที่ประกาศใช้ใหม่ส่งเสริมระบบการบริหารจัดการภายในและการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถรองรับการให้บริการหนังสือเดินทางด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามนโยบายรัฐบาล e-government ระเบียบดังกล่าวได้มีการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเรียบร้อยแล้ว

การพัฒนาระบบการให้บริการหนังสือเดินทาง

๑. การปรับปรุงระบบให้บริการหนังสือเดินทาง ณ กองหนังสือเดินทาง กรมการกงสุล

กองหนังสือเดินทางอยู่ระหว่างการปรับปรุงพื้นที่และเพิ่มช่องให้บริการจาก ๑๐ ช่องบริการเป็น ๑๖ ช่องบริการ และปรับลดขั้นตอนให้บริการ ณ กองหนังสือเดินทาง กรมการกงสุล และเพิ่มช่องให้บริการของสำนักงานหนังสือเดินทางชั่วคราว บางนาและปิ่นเกล้า จาก ๓ ช่องบริการเป็น ๔ ช่องบริการ รวมทั้งปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์และเพิ่มอุปกรณ์การใช้งานอื่นๆ เพื่อให้สามารถให้บริการได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถรองรับผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ซึ่งเป็นระยะปิดภาคเรียนและฤดูท่องเที่ยว ซึ่งจะมีผู้มาขอใช้บริการหนังสือเดินทางมากเป็น ๒ เท่า

๒. การใช้บัตรประจำตัวประชาชนเป็นหลักฐานเพียงอย่างเดียวในการขอใช้บริการหนังสือเดินทาง

กองหนังสือเดินทางได้ปรับลดเอกสารประกอบสำหรับยื่นขอใช้บริการหนังสือเดินทาง ได้แก่ การยกเลิกเอกสารหลักฐานทหาร ทะเบียนบ้าน และเอกสารประกอบอื่นๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้บัตรประชาชนเพียงใบเดียวเป็นหลักฐานประกอบการขอ/ต่ออายุหนังสือเดินทาง ซึ่งถือเป็นแนวทางหนึ่งในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้บริการหนังสือเดินทาง

๓. การจัดทำระบบเชื่อมโยงข้อมูลหนังสือเดินทางและประวัติบุคคลต้องห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักรระหว่างกระทรวงฯ กับสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลทั่วโลกผ่านทางระบบ internet

ในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ กองหนังสือเดินทางได้ประสานกับศูนย์ข้อมูลของกระทรวง ๑ จัดทำระบบเชื่อมโยงข้อมูลหนังสือเดินทางและประวัติบุคคลต้องห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักรระหว่างกระทรวง ๑ กับสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลทั่วโลกผ่านทางระบบ internet โดยสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลทุกแห่งที่สามารถใช้ระบบ internet สามารถใช้ password เปิดดูข้อมูลผู้ถือหนังสือเดินทางและประวัติบุคคลต้องห้าม ๑ ผ่านเว็บไซต์ <http://webpp.mfa.go.th> ในการตรวจสอบข้อมูลบุคคลของผู้ให้บริการ จึงทำให้สามารถให้บริการหนังสือเดินทางแก่คนไทยในต่างประเทศได้ในเวลาที่รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลารอผลการตรวจสอบข้อมูลจากกระทรวง ๑ ตามระบบงานเดิม ทั้งนี้ เพิ่มเป้าหมายในการอำนวยความสะดวกแก่คนไทยในต่างประเทศ และยังช่วยให้เจ้าหน้าที่กงสุลของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ได้รับความสะดวกมากขึ้นในการปฏิบัติงานด้านหนังสือเดินทางในต่างประเทศ

๔. การออกหนังสือเดินทางธรรมดารุ่นใหม่

กองหนังสือเดินทางได้นำหนังสือเดินทางธรรมดารุ่นใหม่ออกให้บริการแก่ประชาชนตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ หนังสือเดินทางดังกล่าวเป็นหนังสือเดินทางชนิดอ่านข้อมูลด้วยเครื่อง (Machine Readable Passport) และผลิตขึ้นตามมาตรฐานขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) แต่ได้เปลี่ยนแปลงรายละเอียดหลายอย่างไปจากหนังสือเดินทางรุ่นเดิม อาทิ การเพิ่มคุณสมบัติป้องกันการปลอมแปลง (Security Features) การเปลี่ยนแปลงลวดลาย รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นในการผลิต เพื่อให้สอดคล้องกับวิวัฒนาการของการใช้หนังสือเดินทางอันเป็นสากล

คุณลักษณะพิเศษที่สำคัญของหนังสือเดินทางธรรมดาใหม่ประกอบด้วยการใช้วัสดุและกระดาษที่มีคุณภาพสูง การพิมพ์ด้วยหมึกเรืองแสง การพิมพ์ด้วยเส้นนูน (Intaglio Printing) การพิมพ์ภาพแฝง Latent Image) การพิมพ์ตัวอักษรขนาดจิ๋ว (Micro-Lettering) การถ่ายภาพผู้ถือลงพิมพ์ในเล่มด้วยระบบดิจิทัล การพิมพ์ภาพเงา การพิมพ์ตัวอักษรพิเศษที่มองเห็นได้ด้วยกล้องชนิดพิเศษเหนือภาพถ่ายผู้ถือ (superimpose) เป็นชื่อ/สกุลภาษาอังกฤษและหมายเลขหนังสือเดินทางของผู้ถือ การใช้ด้ายเรืองแสงชนิดพิเศษในการเย็บเล่ม ตลอดจนการออกแบบลวดลายให้ดูสวยงาม น่าใช้และเหมาะสมกับการเป็นเอกสารที่แสดงเอกลักษณ์ของชาติ

๕. การพัฒนารูปแบบและการผลิตหนังสือเดินทางทูต ราชการ และยกเว้นค่าธรรมเนียม

กองหนังสือเดินทางพัฒนารูปแบบหนังสือเดินทางทูต ราชการและยกเว้นค่าธรรมเนียมเป็นแบบ machine readable passport ตามมาตรฐานสากล แทนการเขียนข้อมูลผู้ถือหนังสือเดินทาง

ด้วยลายมือ และได้จัดพิมพ์หนังสือเดินทางทูต ๑,๐๐๐ เล่ม หนังสือเดินทางราชการ ๓๐,๐๐๐ เล่ม และหนังสือเดินทางยกเว้นค่าธรรมเนียม ๒๐,๐๐๐ เล่ม โดยจัดพิมพ์หนังสือเดินทางดังกล่าวในรูปแบบใหม่ให้มีคุณลักษณะป้องกันการปลอมแปลงเท่ากับหนังสือเดินทางธรรมดารุ่นใหม่และเป็นไปตามมาตรฐานของ ICAO บันทึกข้อมูลบุคคลด้วยระบบคอมพิวเตอร์และเครื่องมือที่ทันสมัย รวมทั้งจัดทำภาพถ่ายผู้ถือหนังสือเดินทางด้วยระบบดิจิทัล

๖. การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาระบบให้บริการที่ทันสมัยและมีความหลากหลาย

ปัจจุบันกองหนังสือเดินทางอยู่ในขั้นตอนการจัดเตรียมเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างระบบการให้บริการหนังสือเดินทางที่ทันสมัยและมีความหลากหลายเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับประชาชนในการขอใช้บริการหนังสือเดินทาง ได้แก่ การปรับปรุงและขยายระบบการให้บริการต่ออายุหนังสือเดินทางแบบ Counter Service ซึ่งเป็นระบบที่ผู้ใช้บริการไม่ต้องกรอกแบบคำร้อง โดยเจ้าหน้าที่ต่ออายุหนังสือเดินทางสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้ใช้บริการด้วยหมายเลขประจำตัวประชาชนผ่านระบบ on-line ข้อมูลทะเบียนราษฎรที่เชื่อมโยงกับกระทรวงมหาดไทย และฐานข้อมูลหนังสือเดินทางและบุคคลต้องห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักรได้ทันทีซึ่งจะทำให้สามารถให้บริการต่ออายุหนังสือเดินทางได้ในเวลาที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ กองหนังสือเดินทางร่วมกับการสื่อสารแห่งประเทศไทยในการจัดทำบริการต่ออายุหนังสือเดินทางไปรษณีย์ซึ่งได้เริ่มให้บริการแล้วตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ และอยู่ในระหว่างการพัฒนาระบบการต่ออายุหนังสือเดินทางผ่านระบบ Internet

๗. การจัดหน่วยเคลื่อนที่กองหนังสือเดินทางให้บริการแก่ประชาชนทั่วประเทศ

กองหนังสือเดินทางได้จัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่ออกไปให้บริการหนังสือเดินทางแก่ประชาชนในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่อยู่ในท้องที่ซึ่งไม่มีสำนักงานหนังสือเดินทางโดยไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปรับบริการหนังสือเดินทาง ณ สำนักงานหนังสือเดินทางที่อยู่ห่างไกล ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ กองหนังสือเดินทางได้มีโอกาสจัดหน่วยเคลื่อนที่ไปให้บริการแก่ประชาชนผู้ขอรับบริการรวมทั้งสิ้น ๒๗,๑๕๕ ราย รวมรายได้ทั้งสิ้น ๒๖,๔๘๒,๖๐๐ บาท

๘. การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบัวแก้วสัญจรและโครงการรัฐบาลพบประชาชน

กองหนังสือเดินทางถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญในการจัดส่งหน่วยเคลื่อนที่กองหนังสือเดินทางไปให้บริการแก่ประชาชนในโครงการบัวแก้วสัญจร ซึ่งเป็นโครงการของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการ ฯ ที่มี

ความประสงค์จะไปพบปะและเยี่ยมเยือนประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อรับทราบปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับนโยบายของกระทรวง ฯ ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ กระทรวง ฯ ได้จัดหน่วยเคลื่อนที่กองหนังสือเดินทางไปให้บริการแก่ประชาชนในโครงการรัฐบาลพบประชาชน ณ จังหวัดสกลนคร ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งได้รับความสนใจจากประชาชนที่มาใช้บริการจำนวน ๕๖๑ ราย ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ณ จังหวัดน่าน ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๗ มกราคม ๒๕๕๖ และจังหวัดชุมพร ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งมีผู้เข้ารับบริการจำนวน ๑๐๑ ราย และ ๒๒๕ ราย ตามลำดับ

๕. การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลหนังสือเดินทาง

ปัจจุบันกองหนังสือเดินทางยังได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการต่างๆ ของไทย โดยเฉพาะหน่วยงานด้านความมั่นคง อาทิ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลต่างประเทศประจำประเทศไทย ซึ่งขอข้อมูลบุคคลจากฐานข้อมูลหนังสือเดินทาง เพื่อใช้ตรวจสอบข้อมูลบุคคลในการสืบสวนสอบสวนหรือเป็นหลักฐานทางกฎหมายในคดีความด้านต่างๆ